

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

VSTUPNÍ ČÁST

Název modulu

Kresba (pohybové studie)

Kód modulu

82-m-4/AD80

Typ vzdělávání

Odborné vzdělávání

Typ modulu

odborný praktický

Využitelnost vzdělávacího modulu

Kategorie dosaženého vzdělání

M (EQF úroveň 4)

Skupiny oborů

82 - Umění a užité umění

Komplexní úloha

Obory vzdělání - poznámky

- 82-41-M/17 Multimediální tvorba
- 82-41-M/05 Grafický design

Délka modulu (počet hodin)

48

Poznámka k délce modulu

Platnost modulu od

30. 04. 2020

Platnost modulu do

Vstupní předpoklady

Absolvování modulů:

- Kresba (základy)
- Kresba (zátiší)
- Kresba (portrét)
- Kresba (figura)

JÁDRO MODULU

Charakteristika modulu

Cílem modulu je osvojení pokročilých dovedností kresby figur v pohybu na základě schopnosti rychle analyzovat proporce, úhly a tvary tělesných objemů a ovládat pohotovou kresebnou techniku. Žák čerpá své znalosti anatomie lidské postavy.

Žák si osvojí kresbu konstrukčních prvků figury v pohybu a to jak schematicky tak z paměti. Žák získá dovednost skicovat figury v libovolných pózách bez dostupné předlohy, rozšíří své znalosti uspořádání těla dětí, zvířat a hmyzu. Žák je veden k ovládnutí techniky rychlokresby prostřednictvím tužky, uhlu, pera, propisky, speciálních popisovačů a valérování kresby akvarelovými barvami či fixy.

Po absolvování modulu žák v krátkých časových intervalech úspěšně skicuje figury živých tvorů v libovolných polohách a pohybu, a to z paměti bez předlohy.

Očekávané výsledky učení

Žák:

- skicuje figury v libovolné póze načrtnutím zjednodušených konstrukčních prvků (hlava, ramena, pánev, páteř, hrudní koš, jednotlivé složky končetin)
- disponuje znalostí vytvořit zjednodušenou proporčně správnou skicu lidské ruky v různých natočeních a při všemožných úkonech
- dovede z paměti naskicovat i dítě ve všech hlavních vývojových fázích (jeho oproti dospělým odlišné proporce)
- skicuje z paměti nejtypičtějších savců, patří mezi ně pes, kočka, kůň, dobytek, lesní zvěř, lev, tygr, slon, opice a dalších, taktéž zástupců ryb, ptáků, obojživelníků, plazů a hmyzu
- pracuje s odbornou literaturou o kresbě a anatomii (a dalšími zdroji), samostatně z nich čerpá informace a využívá je ve své tvorbě
- používá ke kresbě flexibilní umělecké prostředky, které nevyžadují žádné prodlevy při práci, jsou vždy nenáročné a pohotové v zachycování linií i objemů (vzájemně se v tom doplňují). Patří mezi ně tužka, propiska, tenký fix, technické pero s náplní, linery a popisovače s výměnnou kartuší (i se štětčovým či šikmým hrotem), akvarelové pastelky a barvy.
- kreslí a skicuje spíše na menší formát papíru (okolo A4) dodávaný ve skicáku či volných listech (dle techniky tedy klasický papír nebo speciální méně savé podklady pro kresbu fixy, či vodě odolnými pro akvarel)

Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

Obsahové okruhy učiva:

1. Analýza tvarů nejdůležitějších konstrukčních prvků lidské figury

- hlavy, páteře, hrudního koše, pánve a končetiny
- stylizovaná, zjednodušená kresba nejdůležitějších konstrukčních prvků lidské figury
- náčrt a konstruování figur z paměti

2. Analýza stavby a stylizované, zjednodušené kresby horních a dolních končetin

- horních končetin (kloub ramenní, klíční kost, lopatka, kost klíční, pažní, vřetenní, loketní, kosti zápěstí, záprstí a kůstky prstů)
- dolních končetin (kloub kyčelní, kost stehenní, holenní, lýtková, stavba nártu, pata, kosti prstní)
- skicování z paměti horních a dolních končetin

3. Aplikace zjednodušené svalové struktury

- deltový sval, zdvihač hlavy, biceps, triceps, trapéz, vřetenní svaly, břišní a prsní svaly, čtyřhlavý stehenní, lýtkové svaly... a výrazné šlachy, či úpony v blízkosti kloubů)
- nácvik jejich kresby svalové struktury z paměti

4. Analýza proporcí dítěte ve vývojové fázi

- kojeneček, batole, mladší školní věk
- kresby proporcí dítěte ve vývojové fázi z paměti ve zjednodušené, spíše schematické formě a v různých pozicích

5. Analýza tělesné stavby nejčastěji zobrazovaných savců

- pes, vlk, kočka, kočkovité šelmy, kůň, jelen, laň, srna, kráva, bizon, prase domácí, divoké, lev, zajíc, slon, opice a další) v porovnání s lidskou figurou (společné znaky, odlišnosti)

6. Studium jejich zrychlené kresby s ohledem na konstrukci těla, nácvik z paměti

7. Analýza obojživelníků, ptáků, plazů a ryb, kresba jejich zástupců, její nácvik z paměti

8. Analýza zástupců bezobratlých (především hmyzu, pavouků a korýšů), jejich studijní kresba a osvojení tělesných dispozic z paměti

Učební činnosti žáků a strategie výuky

Strategie učení: ve výuce se doporučuje kombinovat níže uvedené metody výuky.

Metody slovní - monologické:

- výklad, vysvětlování, popis

Metody slovní - dialogická:

- rozhovor, dialog, diskuze
- rozhovor examinační (na prozkoušení z anatomie)

Metody názorně - demonstrační:

- instruktáž, pozorování a předvádění (odborně zdatným kreslením obrázků a projekcí statických obrazů)
- výklad ukázkami anatomie lidí nebo živočichů

Přímé vyučování:

- orientace žáků v učivu, znalost postupů
- nácviku kresby z paměti
- metoda heuristická (pokus o mysl – během samostatné práce žáků na zadáních)
- metoda vrstevnického vyučování (žáci mohou mít lepší znalost anatomie živočichů jako chovatelé a podělit se o ni s ostatními)
- samostatné práce žáků

Individualizovaná forma výuky

- participativní metoda (u studia anatomie dalších živočichů)

Specifikace samostatné práce:

- rozsah souboru kreseb
  - kresebných skic člověka v běžných pozicích z paměti včetně zachycení pozice rukou s umístěním prstů
  - soubor kresebných skic dítěte v různých vývojových fázích a běžných pozicích - z paměti
  - soubor kresebných skic živočichů v pohybu - z paměti
  - soubor rychlých kresebných technik včetně pohotového stínování a kolorování

Zařazení do učebního plánu, ročník

2. ročník nebo 3. ročník

VÝSTUPNÍ ČÁST

Způsob ověřování dosažených výsledků

Praktická a ústní forma zkoušení

Ústní forma zkoušení

- orientace v anatomii živočicha a jeho způsob získávání potravy v prostředí, ve kterém žije
- evoluční vývoj (orientace a zapamatování si tvarů skeletu a dalších detailů živočichů...)

Samostatná práce žáků

- v rámci výuky jsou ověřovány praktické dovednosti formou samostatné práce žáků bez obrazové předlohy

Ověřované okruhy:

- analýza a kresba z paměti tvarů nejdůležitějších konstrukčních prvků lidské figury
  - analýza stavby a stylizované, zjednodušené kresby horních a dolních končetin

- aplikace zjednodušené svalové struktury
- analýza a kresba z paměti proporcí dítěte ve vývojové fázi
- studium jejich zrychlené kresby s ohledem na konstrukci těla, nácvik z paměti
- analýza a kresba z paměti tělesné stavby savců, obojživelníků, bezobratlých

Kritéria hodnocení

prospěl – neprospěl

Prospěl:

- žák disponuje schopností rychle a alespoň schematicky načrtnout figuru člověka i dítěte (kojence, batolete, a dítěte v mladším školním věku) zcela z paměti
- umí rychle a zjednodušeně načrtnout různé, výše uvedené živočichy tak, aby byly částečně rozpoznatelní například dle proporcí, stavby těla a některých detailů
- ovládá rychlé kresebné techniky a využívá efektivně fixy, linery, technické pero, elementární akvarel
- žák zvládá charakteristické rysy a proporce, anatomii a drobné odlišnosti živých objektů při kresbě dětí versus dospělých, nebo jednotlivých zástupců z živočišné říše

Neprospěl:

- žák není schopen dostatečně zvládnout zadané, jeho kresby jsou příliš naivní a nedá se z nich vyčíst, jakého živočicha kreslil ani při jaké činnosti, zcela nezvládá techniku svižné kresby

Hranice úspěšnosti zkoušky:

- vzhledem k velkému rozsahu probíraných anatomických provků, a to i u živočichů je dostatečné, pokud kresba odpovídá velmi zjednodušené skice. Mělo by jít pouze rozpoznat, co žák kreslil a při jakém typu pohybu.

Pro splnění modulu ho musí žák absolvovat s maximální absencí do 20 %.

Doporučená literatura

MATTESI, Michael. FORCE: Dynamic Life Drawing: 10th Anniversary Edition (Force Drawing Series). 3 edition. Boca Raton: CRC Press, 2017, 233 s. ISBN ISBN-10: 1138919578. ISBN-13: 978-1138919570.

MATTESI, Michael. Force: Animal Drawing: Animal locomotion and design concepts for animators: (Force Drawing Series). Oxford: Focal Press, 2011. ISBN ISBN-13: 978-0240814353. ISBN-10: 9780240814353.

MATTESI, Michael D. Force. Boca Raton: CRC Press, 2016. ISBN 9780415733977.

Škola kreslení a malování: [výtvarné nápady pro šikovné děti. Ilustroval Victor G. AMBRUS. Přeložila Lenka BERÁNKOVÁ. Praha: Svojtka & Co., 2013. ISBN 978-80-256-1117-3.

HUSTON, Steve. Kresba postavy pro začínající i pokročilé umělce: každý tah se počítá. Přeložil Veronika NOHAVICOVÁ. Brno: Zoner Press, 2016. Encyklopedie Zoner Press. ISBN 978-80-7413-342-8.

LOOMIS, Andrew. Successful Drawing. Titan Books, 2012, 160 s. ISBN ISBN-10: 0857687611. ISBN-13: 978-0857687616.

HOGARTH, Burne. Drawing dynamic hands. New York: Watson-Guption Publications, 1977. ISBN 0823013677.

Poznámky

Obsahové upřesnění

OV RVP - Odborné vzdělávání ve vztahu k RVP

Materiál vznikl v rámci projektu Modernizace odborného vzdělávání (MOV), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Pavel Trnka. [Creative Commons CC BY SA 4.0](#) – Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.